

「子路背米」

从前，大概在距今两千五百多年前的春秋时期，有一个人叫子路，他是孔子最年长的学生。流传至今的“百里背米”讲的就是他孝敬父母的故事

Cóngqián, dàgài zài jù jīn liǎngqiān wǔbǎi duō nián qián de Chūnqiū shíqī, yǒu yī gè rén jiào Zǐ Lù, tā shì Kǒngzǐ zuì niánzhǎng de xuéshēng. Liúchuán zhì jīn de “bǎi lǐ bei mǐ” jiǎng de jiù shì tā xiàojìng fùmǔ de gùshì.

Ngày xưa, vào thời kỳ Xuân Thu cách đây hơn 2.500 năm, có một người tên là Tử Lộ, ông là học trò lớn tuổi nhất của Khổng Tử. Câu chuyện “Cống gạo trăm dặm” được lưu truyền đến ngày nay chính là kể về sự hiếu thảo với cha mẹ của ông.

子路的父母都是农民。由于连年的战争，家里生活非常困难。

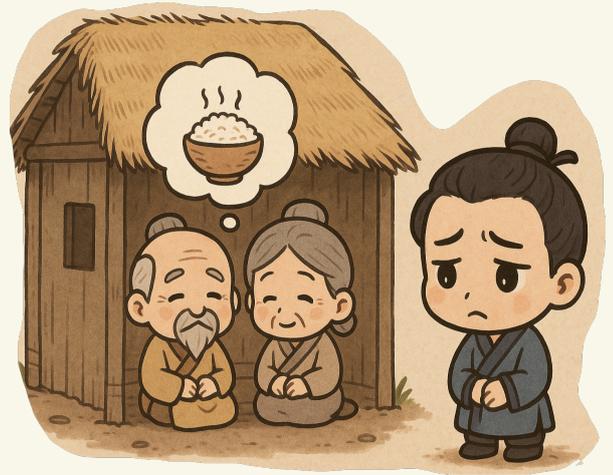
Zǐ Lù de fù mǔ dōu shì nóng mǐn. Yóu yú lián nián de zhàn zhēng, jiā lǐ shēng huó fēi cháng kùn nán.

Cha mẹ của Tử Lộ đều là nông dân. Do chiến tranh kéo dài nhiều năm, cuộc sống trong gia đình rất khó khăn.

一天子路从外面回来，听到父母在屋里说话：“活了大半辈子了，别说鱼肉，只要能饱饱地吃上一顿米饭，也就满足啦！”

Yī tiān Zǐ Lù cóng wàimiàn huílái, tīngdào fùmǔ zài wū lǐ shuōhuà: “Huó le dàbàn bèizi le, bié shuō yúròu, zhǐyào néng bǎobǎo de chī shàng yí dùn mǐfàn, yě jiù mǎnzú la!”

Một ngày nọ, Tử Lộ từ bên ngoài trở về, nghe thấy cha mẹ đang nói chuyện trong nhà: “Đã sống hơn nửa đời người rồi, đừng nói đến cá thịt, chỉ cần có thể ăn một bữa cơm trắng no nê là đã mãn nguyện lắm rồi!”

下决心

子路听了，心里觉得十分惭愧。他暗下决心：“一定要让父母吃上米饭，不能再委屈他们了。”

Zǐ Lù tīng le, xīnlǐ juéde shífēn cánkuì. Tā ànxià juéxīn: “Yídìng yào ràng fùmǔ chī shàng mǐfàn, bùnéng zài wěiqu tāmen le.”

Tử Lộ nghe xong, trong lòng cảm thấy vô cùng hổ thẹn. Ông thầm hạ quyết tâm: “Nhất định phải để cha mẹ được ăn cơm trắng, không thể để họ chịu ảm ức nữa.”

📍 子路打听到百里之外有个有钱人，家里缺干活的人，去试一试。

Zǐ Lù dǎ tīng dào bǎi lǐ zhī wài yǒu gè yǒu qián rén, jiā lǐ quē gàn huó de rén, jué dìng qù shì yí.

Tử Lộ nghe ngóng được rằng cách trăm dặm có một người giàu, trong nhà đang thiếu người làm việc, nên ông quyết định đến thử xem sao

📍 那家主人见他身体结实，就留下了他子路干起活来十分勤奋，主人很喜欢这个小伙子。

nà jiā zhǔ rén jiàn tā shēn tǐ jiē shí, jiù liú xià le tā. Zǐ Lù gàn qǐ huó lái shí fēn qín fèn, zhǔ rén hěn xǐ huan zhè ge xiǎo huǒ zǐ.

Chủ nhà đó thấy thân thể ông ấy rắn chắc, liền giữ lại làm việc. Tử Lộ làm việc rất siêng năng, ông chủ rất thích chàng trai trẻ này.

📍 半年后，当子路要回家时，发现主人给的银子比他应该得到的多了许多，子路老老实实地告诉了主人。

Bànnián hòu, dāng zǐ lù yào huí jiā shí, fā xiàn zhǔ rén gěi de yín zǐ bǐ tā yīng gāi dé dào de duō le xǔ duō, zǐ lù lǎo lǎo shí shí de gào sù le zhǔ rén.

Nửa năm sau, khi Tử Lộ chuẩn bị về nhà, ông phát hiện số bạc mà ông chủ đưa cho nhiều hơn số ông đáng ra được nhận, Tử Lộ đã thành thật nói với ông chủ.

📍 主人笑着说：“孩子，工钱没算错，你做事勤快，这是我给你加的奖金。”谢过主人，子路高兴地上路了。

Zhǔ rén xiào zhe shuō: “Háizi, gōng qián méi suàn cuò, nǐ zuò shì qín kuài, zhè shì wǒ gěi nǐ jiā de jiǎng jīn.” Xiè guò zhǔ rén, zǐ lù gāo xìng de shàng lù le.

Ông chủ cười và nói: “Cậu bé à, tiền công không tính sai đâu, cậu làm việc siêng năng nhanh nhẹn, đây là phần thưởng thêm mà ta tặng cho cậu.” Sau khi cảm ơn ông chủ, Tử Lộ vui vẻ lên đường.

📍 路过镇上，他买了一袋米、一块肉、两条鱼，背在后背上。

Lù guò zhèn shàng, tā mǎi le yī dài mǐ, yī kuài ròu, liǎng tiáo yú, bēi zài hòu bèi shàng. Đi ngang qua thị trấn, ông mua một bao gạo, một miếng thịt, hai con cá, và vác sau lưng.

📌 天气非常寒冷，雪地很滑，子路不小心滑了一下，背上的米袋差点儿被甩出去。

Tiānqì fēicháng hánlěng, xuědì hěn huá, Zǐ Lù bù xiǎoxīn huá le yí xià, bèi shàng de mǐdài chàdiǎnr bèi shuǎi chūqù.

Trời vô cùng lạnh, mặt đất phủ tuyết rất trơn, Tử Lộ không cẩn thận trượt chân một cái, bao gạo trên lưng suýt nữa bị hất văng ra ngoài.

📌 他顶着大雪往前走，扶着米袋的双手冻得不行，就停下来暖暖，再继续赶路。

Tā dǐngzhe dàxuě wǎng qián zǒu, fúzhè mǐdài de shuāngshǒu dòng de bùxíng, jiù tíng xiàlái nuǎn nuǎn, zài jìxù gǎnlù.

Ông đội tuyết lớn tiến về phía trước, đôi tay đỡ bao gạo lạnh cóng không chịu nổi, bèn dừng lại sưởi ấm một chút, rồi tiếp tục lên đường.

📌 终于到家了，见到父母，子路把给他们买的東西及剩下的工钱都交给了他们。

Zhōngyú dàojiā le, jiàndào fùmǔ, Zǐ Lù bǎ gěi tāmen mǎi de dōngxī jí shèngxià de gōngqián dōu jiāogěi le tāmen.

Cuối cùng cũng về đến nhà, gặp được cha mẹ, Tử Lộ đưa cho họ những món đồ đã mua cùng với toàn bộ tiền công còn lại.

📌 一家人高高兴兴地生火做饭，饱饱地吃了顿团圆饭

yì jiā rén gāo gāo xìng xìng de shēng huǒ zuò fàn, bǎo bǎo de chī le dùn tuán yuán fàn.

Cả nhà vui vẻ nhóm lửa nấu cơm, cùng nhau ăn một bữa cơm đoàn viên thật no nê

📌 后来子路的父母去世了，他也南下到了楚国。

Hòulái Zǐ Lù de fùmǔ qùshì le, tā yě nánxià dào le Chǔguó.

Về sau, cha mẹ của Tử Lộ qua đời, ông cũng đi xuống phía nam đến nước Sở.

📌 楚国国君觉得他很有本领，是个人才，就留他做了官，并给他很优厚的待遇。

Chǔguó guójūn juéde tā hěn yǒu běnlǐng, shì gè réncái, jiù liú tā zuò le guān, bìng gěi tā hěn yōuhòu de dài yù.

Quốc vương nước Sở thấy ông rất có bản lĩnh, là một nhân tài nên đã giữ ông lại làm quan, và ban cho đãi ngộ rất hậu hĩnh.

📌 但他并没有因为物质条件好而感到欢喜，反而常常诚恳地说：

Dàn tā bìng méiyǒu yīnwèi wùzhì tiáojiàn hǎo ér gǎndào huānxǐ, fǎn'ér chángcháng chéngkěn de shuō:

Nhưng ông không hề cảm thấy vui mừng vì điều kiện vật chất tốt hơn, ngược lại, ông thường chân thành nói:

📌 “多么希望父母能和我一起过好日子！”

“Duōme xīwàng fùmǔ néng hé wǒ yìqǐ guò hǎo rìzi!”

Thật hi vọng biết bao cha mẹ có thể cùng ta sống những ngày tháng tốt đẹp!

📌 我现在有了一点儿成就，可他们已经不在了，即使再想背米百里去孝敬双亲，也不可能了。

Wǒ xiànzài yǒu le yìdiǎnr chéngjiù, kě tāmen yǐjīng bú zài le, jíshǐ zài xiǎng bei mǐ bǎi lǐ qù xiàojìng shuāngqīn, yě bù kěnéng le.

Bây giờ ta đã có chút thành tựu, nhưng cha mẹ không còn nữa, dù có muốn công gạo trăm dặm để hiếu kính song thân, cũng không thể được nữa rồi.

📌 中国古代有句话叫“百善孝为先”，意思是说，孝顺父母是各种美德中占第一位的。

Zhōngguó gǔdài yǒu jù huà jiào “bǎi shàn xiào wéi xiān”, yìsi shì shuō, xiàoshùn fùmǔ shì gè zhǒng měidé zhōng zhàn dì yī wèi de.

Trong văn hóa cổ đại Trung Quốc có câu: “Trong trăm điều thiện, hiếu đứng đầu”, ý nói rằng hiếu thuận với cha mẹ là đức tính đứng hàng đầu trong mọi phẩm chất tốt đẹp.

📌 子路为了让父母吃到较好的食物，不怕辛苦，这种做法确实值得我们学习。

Zǐ Lù wèile ràng fùmǔ chī dào jiào hǎo de shíwù, bù pà xīnkǔ, zhè zhǒng zuòfǎ quèshí zhídé wǒmen xuéxí.

Tử Lộ vì muốn cha mẹ được ăn những món ngon hơn mà không ngại vất vả - hành động này thực sự rất đáng để chúng ta học hỏi.

• 汉字	• 例句一	• 例句二
背 bēi	他每天早上**背**着书包去学校。 bēi zhe shū bāo qù xué xiào → Mỗi sáng cậu ấy cũng cắp đi học.	她**背**着弟弟走了很远的路。 bēi zhe dì dì zǒu le hěn yuǎn de lù → Cô ấy cũng em trai đi một đoạn đường rất xa.
从前 cóng qián	从前这里是一片森林。 cóng qián zhè lǐ shì yí piàn sēn lín → Ngày xưa nơi đây là một khu rừng.	从前的生活比现在简单得多。 cóng qián de shēng huó bǐ xiàn zài jiǎn dān de duō → Cuộc sống ngày xưa đơn giản hơn bây giờ rất nhiều.
时期 shí qī	在战争**时期**，人们生活非常困难。 zài zhàn zhēng shí qī, rén men shēng huó fēi cháng kùn nán → Trong thời kỳ chiến tranh, cuộc sống rất khó khăn.	青少年**时期**是性格形成的重要阶段。 qīng shào nián shí qī shì xìng gé xíng chéng de zhòng yào jiē duàn → Thời thiếu niên là giai đoạn quan trọng hình thành tính cách.
流传 liú chuán	这个故事**流传**了几百年。 zhè ge gù shì liú chuán le jǐ bǎi nián → Câu chuyện này đã được lưu truyền hàng trăm năm.	这些民间传说世代**流传**。 zhè xiē mǐn jiān chuán shuō shì dài liú chuán → Những truyền thuyết dân gian này được lưu truyền qua nhiều thế hệ.
至今 zhì jīn	这座古庙**至今**保存完好。 zhè zuò gǔ miào zhì jīn bǎo cún wán hǎo → Ngôi đền cổ này đến nay vẫn được bảo tồn tốt.	他**至今**还记得那天的情景。 tā zhì jīn hái jì de nà tiān de qíng jǐng → Đến nay anh ấy vẫn nhớ khung cảnh ngày hôm đó.
孝敬 xiào jìng	她非常**孝敬**父母。 tā fēi cháng xiào jìng fù mǔ → Cô ấy rất hiếu kính cha mẹ.	我们应该**孝敬**长辈。 wǒ men yīng gāi xiào jìng zhǎng bèi → Chúng ta nên hiếu kính người lớn tuổi.
农民 nóng mǐn	这些**农民**每天都很辛苦地工作。 zhè xiē nóng mǐn měi tiān dōu hěn xīn kǔ de gōng zuò → Những người nông dân này làm việc rất vất vả mỗi ngày.	**农民**在田里种稻子。 nóng mǐn zài tián lǐ zhòng dào zi → Nông dân trồng lúa ngoài đồng.
战争 zhàn zhēng	**战争**带来了许多痛苦。 zhàn zhēng dài lái le hěn duō tòng kǔ → Chiến tranh mang đến rất nhiều đau thương.	他们希望永远没有**战争**。 tā men xī wàng yǒng yuǎn méi yǒu zhàn zhēng → Họ hy vọng không bao giờ có chiến tranh.
满足 mǎn zú	他的生活很简单，但他很**满足**。 tā de shēng huó hěn jiǎn dān, dàn tā hěn mǎn zú → Cuộc sống của anh ấy rất đơn giản nhưng anh ấy rất hài lòng.	这份工作让我感到**满足**。 zhè fèn gōng zuò ràng wǒ gǎn dào mǎn zú → Công việc này khiến tôi cảm thấy thỏa mãn.
惭愧 cán kuì	我没帮上忙，感到很**惭愧**。 wǒ méi bāng shàng máng, gǎn dào hěn cán kuì → Tôi không giúp được gì, cảm thấy rất hổ thẹn.	他为自己的行为感到**惭愧**。 tā wèi zì jǐ de xíng wéi gǎn dào cán kuì → Anh ấy thấy hổ thẹn vì hành vi của mình.

决心 jué xīn	他下定 **决心** 要学好中文。 tā xià dìng jué xīn yào xué hǎo zhōng wén → Anh ấy quyết tâm học giỏi tiếng Trung.	我已经做出了 **决心** 。 wǒ yǐ jīng zuò chū le jué xīn → Tôi đã đưa ra quyết định rồi.
委屈 wěi qū	孩子受了 **委屈** , 哭了起来。 hái zi shòu le wěi qū, kū le qǐ lái → Đứa trẻ cảm thấy tủi thân nên bật khóc.	她觉得很 **委屈** , 但没有说出来。 tā jué de hěn wěi qū, dàn méi yǒu shuō chū lái → Cô ấy thấy rất tủi thân nhưng không nói ra.
打听 dǎ tīng	我想 **打听** 一下你的近况。 wǒ xiǎng dǎ tīng yī xià nǐ de jìn kuàng → Tôi muốn hỏi thăm tình hình gần đây của bạn.	他在 **打听** 公司的新政策。 tā zài dǎ tīng gōng sī de xīn zhèng cè → Anh ấy đang nghe ngóng chính sách mới của công ty.
主人 zhǔ rén	**主人** 热情地招待客人。 zhǔ rén rè qíng de zhāo dài kè rén → Chủ nhà tiếp đón khách rất nhiệt tình.	狗总是听从 **主人的** 命令。 gǒu zǒng shì tīng cóng zhǔ rén de mìng lìng → Chó luôn nghe theo mệnh lệnh của chủ.
结实 jiē shi	这张桌子很 **结实** 。 zhè zhāng zhuō zi hěn jiē shi → Cái bàn này rất chắc chắn.	他身体很 **结实** 。 tā shēn tǐ hěn jiē shi → Thân thể anh ấy rất khỏe mạnh.
银(子) yín (zi)	古代人用 **银子** 买东西。 gǔ dài rén yòng yín zi mǎi dōng xī → Người xưa dùng bạc để mua đồ.	他把所有的 **银子** 都存了起来。 tā bǎ suǒ yǒu de yín zi dōu cún le qǐ lái → Anh ta đã tiết kiệm tất cả số bạc mình có.
老实 lǎo shi	他是个很 **老实** 的人, 从不说谎。 tā shì ge hěn lǎo shi de rén, cóng bù shuō huǎng → Anh ấy là người trung thực, chưa từng nói dối.	**老实** 人往往吃亏。 lǎo shi rén wǎng wǎng chī kuī → Người thật thà thường bị thiệt thòi.
镇 zhèn	他们住在一个小 **镇** 里。 tā men zhù zài yí gè xiǎo zhèn lǐ → Họ sống ở một thị trấn nhỏ.	**镇** 上的人都很热情。 zhèn shàng de rén dōu hěn rè qíng → Người dân trong thị trấn rất nhiệt tình.
后背 hòu bèi	他的 **后背** 受了伤。 tā de hòu bèi shòu le shāng → Lưng của anh ấy bị thương.	我拍了拍他的 **后背** 。 wǒ pāi le pāi tā de hòu bèi → Tôi vỗ nhẹ vào lưng anh ấy.
滑 huá	地板太 **滑** 了, 小心点! dì bǎn tài huá le, xiǎo xīn diǎn → Sàn trơn quá, cẩn thận nhé!	这个滑梯很 **滑** 。 zhè ge huá tī hěn huá → Cầu trượt này rất trơn.
甩 shuǎi	他生气地 **甩** 门出去了。 tā shēng qì de shuǎi mén chū qù le → Anh ta tức giận đập cửa bỏ đi.	她 **甩** 了我一巴掌。 tā shuǎi le wǒ yì bā zhǎng → Cô ấy tát tôi một cái.
顶 dǐng	他用头 **顶** 球。 tā yòng tóu dǐng qiú → Anh ấy đội bóng bằng đầu.	这顶帽子真漂亮。 zhè dǐng mào zi zhēn piào liang → Cái mũ này thật đẹp.
扶 fú	他 **扶** 着老人过马路。 tā fú zhe lǎo rén guò mǎ lù → Anh ấy đỡ người già qua đường.	我跌倒了, 他把我 **扶** 起来。 wǒ diē dǎo le, tā bǎ wǒ fú qǐ lái → Tôi bị ngã, anh ấy đỡ tôi dậy.

不行 bù xíng	这天气热得 不行 。 zhè tiān qì rè de bù xíng → Trời nóng kinh khủng.	他累得 不行 了。 tā lèi de bù xíng le → Anh ấy mệt muốn chết rồi.
团圆 tuán yuán	春节是家人 团圆 的日子。 chūn jié shì jiā rén tuán yuán de rì zi → Tết là dịp gia đình sum họp.	我们一家终于 团圆 了。 wǒ men yì jiā zhōng yú tuán yuán le → Cả nhà chúng tôi cuối cùng cũng đoàn tụ rồi.
去世 qù shì	他爷爷去年 去世 了。 tā yé ye qù nián qù shì le → Ông nội anh ấy mất năm ngoái.	听说他妈妈 去世 了, 我很难过。 tīng shuō tā mā ma qù shì le, wǒ hěn nán guò → Nghe nói mẹ anh ấy mất, tôi rất buồn.
国君 guó jūn	古代的 国君 有很大的权力。 gǔ dài de guó jūn yǒu hěn dà de quán lì → Vua chúa thời xưa có quyền lực rất lớn.	国君 应该关心百姓的生活。 guó jūn yīng gāi guān xīn bǎi xìng de shēng huó → Vua nên quan tâm đến đời sống nhân dân.
本领 běn lǐng	他有很强的 本领 。 tā yǒu hěn qiáng de běn lǐng → Anh ấy có năng lực rất mạnh.	我们要学习各种 本领 。 wǒ men yào xué xí gè zhǒng běn lǐng → Chúng ta cần học nhiều kỹ năng khác nhau.
人才 rén cái	公司需要各种 人才 。 gōng sī xū yào gè zhǒng rén cái → Công ty cần đủ loại nhân tài.	他是个难得的 人才 。 tā shì gè nán dé de rén cái → Anh ấy là người tài hiếm có.
官 guān	他是一位高级 官 员。 tā shì yí wèi gāo jí guān yuán → Anh ấy là một quan chức cấp cao.	官 要为民服务。 guān yào wèi mǐn fú wù → Quan chức phải phục vụ nhân dân.
物质 wù zhì	现代人越来越重视 物质 生活。 xiàn dài rén yuè lái yuè zhòng shì wù zhì shēng huó → Con người hiện đại ngày càng coi trọng đời sống vật chất.	物质 条件很好, 但他不快乐。 wù zhì tiáo jiàn hěn hǎo, dàn tā bù kuài lè → Điều kiện vật chất tốt nhưng anh ấy không hạnh phúc.
反而 fǎn ér	我帮了他, 他 反而 生气了。 wǒ bāng le tā, tā fǎn ér shēng qì le → Tôi giúp anh ta, ngược lại anh ta lại tức giận.	他没失败, 反而 成功了。 tā méi shī bài, fǎn ér chéng gōng le → Anh ấy không thất bại, trái lại còn thành công.
诚恳 chéng kěn	他态度非常 诚恳 。 tā tài dù fēi cháng chéng kěn → Thái độ của anh ấy rất thành khẩn.	诚恳 的建议值得考虑。 chéng kěn de jiàn yì zhí dé kǎo lǜ → Lời khuyên thành khẩn đáng để suy nghĩ.
成就 chéng jiù	他取得了很大的 成就 。 tā qǔ dé le hěn dà de chéng jiù → Anh ấy đã đạt được thành tựu lớn.	她为国家做出了重要 成就 。 tā wèi guó jiā zuò chū le zhòng yào chéng jiù → Cô ấy đã tạo ra thành tựu quan trọng cho đất nước.
古代 gǔ dài	我喜欢研究 古代 文化。 wǒ xǐ huān yán jiū gǔ dài wén huà → Tôi thích nghiên cứu văn hóa thời xưa.	古代 人没有手机和电脑。 gǔ dài rén méi yǒu shǒu jī hé diàn nǎo → Người xưa không có điện thoại và máy tính.

<p>孝顺 xiào shùn</p>	<p>他对父母非常**孝顺**。 tā duì fù mǔ fēi cháng xiào shùn → Anh ấy rất hiếu thảo với cha mẹ.</p>	<p>**孝顺**是中国的传统美德。 xiào shùn shì zhōng guó de chuán tǒng měi dé → Hiếu thảo là một đức tính truyền thống của người Trung Quốc.</p>
<p>美德 měi dé</p>	<p>诚实是一种**美德**。 chéng shí shì yì zhǒng měi dé → Trung thực là một phẩm chất tốt.</p>	<p>**美德**应该代代相传。 měi dé yīng gāi dài dài xiāng chuán → Đức tính tốt nên được truyền lại qua các thế hệ.</p>
<p>占 zhàn</p>	<p>这些商品**占**了很大空间。 zhè xiē shāng pǐn zhàn le hěn dà kōng jiān → Những món hàng này chiếm rất nhiều không gian.</p>	<p>手机已经**占**据了人们的生活。 shǒu jī yǐ jīng zhàn jù le rén men de shēng huó → Điện thoại đã chiếm lấy cuộc sống của con người.</p>
<p>食物 shí wù</p>	<p>我们应该吃健康的**食物**。 wǒ men yīng gāi chī jiàn kāng de shí wù → Chúng ta nên ăn thực phẩm lành mạnh.</p>	<p>**食物**变质了，不能吃。 shí wù biàn zhì le, bù néng chī → Thức ăn đã bị hỏng, không thể ăn được.</p>

